

WADNIEMENSKI

KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 168
Redakcja otwarta od 12-11-6
Administacja - 10-11-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 60 gr.

Nr 317 Rok II
GRODNO
środa 18 listopada 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz mm i za tekstem Drobn.
za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz.
Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-10
szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszona w na-
główku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia
bez uprzedniego zawiadomienia.

P **A** **LA-CE** ulica Pocztowa № 4

Dziś trzecia serja **O kraju dzikich TYBURÓW**
W rolach głównych **William Desmond i Helena Chodwich**
Nad program: **PATZE JOURNAL**

Teatr Objazdowy na Kresach

Świeży połów komunistów

Długa wojna europejska, potem zaś krwawe walki z Rosją najbardziej oddbiły się na i tak już upośledzonych kulturalnie Kresach Polskich.

Wielka ilość miast, gęsto rozsiadanych do wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej, miast o niewątpliwej i świetnej przeszłości historycznej, znalazła się w ruinie.

Przyszła niepodległość. Wszystko, co najszlachetniejsze z zapalem rzuciło się do odbudowy zburzonych osiedli i grodzisk. Stawiając fundamenty, nie czas jest myśleć o kupowaniu kobierców dla pokrycia niestniejących jeszcze posiadzek. Tak było i na Kresach. Remontowano zabytki historyczne, wznoszono nowe budowle. Sprawa rozwoju kulturalnego z konieczności zeszła na plan drugi.

Dzisiaj jednakże stwierdzić należy, że uporawszy się z niedomaganiem, wynikłymi długotrwałą wojną, należy zabrać się do pracy innej, pracy nad rozwinięciem życia kulturalnego i artystycznego. Pomijamy konieczność stworzenia organizacji kulturalno-oświatowych, naukowych, trawarskich i t. d. Zresztą przyznać trzeba, że w tym kierunku wiele się już robi i wiele, jak na ciężkie warunki, w jakich żyjemy, zdziałano.

Pragniemy tu poruszyć sprawę zajęcia się rozwojem artystycznym szerokiego mas. Że lud polski na kresach ma w sobie pierwiastki artystyczne i to w wysokim stopniu rozwinięte, dowodzić nie trzeba. Dość zapoznać się z przepięknymi wyrobami miejscowymi, jak kilimy, naczyń, ubiory, rzeźby i t. d. Ten wrodzony, że tak go nazwać „artyzm” należy utrwalić, należy ująć w odpowiednie formy, zdajemy sobie bowiem sprawę, że stanowić on będzie ów fundament, na którym oprze się kultura naszych kresów. Dość tego ciągłego oglądania się i kopjowania Warszawy. Stworzymy swoją firmę, zarodki jej po-

siadamy pierwszorzędne. Tam w centrum naszej ojczyzny w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, trzeba czegoś innego. Należy się liczyć z tem, że Kresy nasze nie mogą przyjąć tego wszystkiego, co stworzy np. Warszawa. Składa się na to cały szereg powodów, przede wszystkim odrębna psychika, inne warunki życiowe i t. d.

Starajmy się stworzyć własną, naszą kresową kulturę i rozwinąć nasz artyzm. Oczywiście nie mówimy tu o ignorowaniu poczyniń najaktualniejszej części Polski, jakim jest niewątpliwie centrum, przeważnie możemy się wiele nauczyć, możemy posilkować się zdobyciami artystycznymi Warszawy, Krakowa, chodź nam jednakże o to, aby nie zadawaliśmy się li tylko ślepego naśladowaniem przenosić na grunt kresowy rzeczy, które tu nie zostaną ani zrozumiane, ani odczute.

Jeżeli chodzi o pracę artystyczno-propagandową, przede wszystkim nadaje się do prowadzenia jej teatr. Marzeniem naszym jest, aby każde, najmniejsze chociażby miasto, posiadało swój teatr, który składając się z elementu miejscowego, byłby poważnym przyczynkiem do rozwoju życia artystycznego.

Jak na dzisiejsze stosunki, jest to jednakże wręcz niemożliwe. Dlatego też chcemy poruszyć kwestję stworzenia stałego teatru objazdowego, któryby regularnie docierał do jaknajwiększej ilości miast kresowych. Wymagamy od tego teatru, dwu tylko rzeczy: Niech będzie zespołem ideowym, nie zaś zbiorowiskiem ludzi, pragnących wyrwać możliwe maximum gotówki, z rąk spragnionych teatru rzesz kresowych i niech nam daje widowiska stojące na wysokim poziomie artystycznym, utwory największych mistrzów dramatu i komedji jak Shakespeare, Molière, Fredro, Słowacki, Mickiewicz, Wypiański, Żeromski i in. Pragniemy teatru wysokowartości-

W ub. poniedziałek 16 b. m. Wojewódzka Pol. pol. zlikwidowała organizację polskiej partji komunistycznej w Suwałkach. Aresztowano przeszło 30 osób. Pozatem w ręce poliści wpadły dowody rzeczowe w postaci bibuły komunistycznej i t. p. Bliższe szczegóły utrzymywane są na razie w tajemnicy.

wego, ideowego, któryby naprawdę z zapalem i zapaćciem się pracował dla dobra ogółu.

Ogół obywateli stęsknionych do sztuki pracę podobną zrozumie, poprze i do zamierzeń szlachetnych odniesie się z całą życzliwością.

Temu wysokiemu zadaniu sprostać może przemieszanie z Warszawy do Wilna po 6-0-letniej uciążliwej i zarazem owocnej pracy „Reduta”, która jako zespół ideowy, składający się z młodych artystów, pełnych zapału i gorącego umiłowania sztuki, służąc jej wiernie i uczciwie dopomocze do urzeczywistnienia owego wymarzonego ideału.

Niezależnie od pracy na gruncie domowym w Wilnie „Reduta” urządziła już 3 wielkie wyprawy objazdowe co nas bezpośrednio interesuje, najbardziej ze względu na udział w tej urocie artystycznej, do jakiej w tych dołach po raz 2-gi będziemy dopuszczeni, oraz na wpływ kulturalny jaki drużyna artystyczna mieć będzie na życie naszych kresowych miasteczek.

Repertuar z którym „Reduta” objeżdża Kresy przynosi zaszczyt zespołowi. Są to bowiem arcydzieła tej miary jak: „Fircyk w załotach” Zabłockiego, „Ucieka mi przepióreczka” Żeromskiego, „W małym domku” Rittnera, „Wesele” Wyspiańskiego, „Nowy Don Kiszot” Fredry, „Hoid Mickiewiczowi”, „Pieśni i tańce ludowe” w inscenizacji — oto dotychczasowy rezultat

pracy Zespołu.

„Reduta” jest dzisiaj najbardziej popularną i lubianą organizacją artystyczną na Kresach. Śmiało można powiedzieć, że niema człowieka któryby „Reduty” nie znał, któryby się z nią nie stykał.

„Reduta” nie poprzestaje li tylko na dawaniu samych widowisk. Wszędzie, gdzie dojeżdża, odbywa konferencje z przedstawicielami miejscowych władz i organizacji, uzgadniając swoje zamierzenia z żądaniami i dążeniami miejscowych obywateli. Jest to przeto praca nawszkroś społeczna. W ten sposób „Reduta” zbliża się duchowo do nas i staje się jakoby naszą nieodłączną częścią.

Tę pracę grupy idealistów musimy zrozumieć i pracy tej współdziałać.

Nie traktujmy przyjazdów „Reduty” jedynie jako okazji do rozrywki. Oceńmy należycie ten wielki wysiłek Zespołu, jako czyn nawszkroś społeczny i artystyczny.

Uważamy za pożądane zorganizowanie w każdym mieście Towarzystwa Przyjaciół „Reduty”, zadaniem którego byłaby pomoc w urządzaniu przedstawień, informowaniu społeczeństwa o celach „Reduty”, ułatwianiu jej wszystkich poczyniń i t. d.

W ten prosty sposób uzyskamy stały, na wysokim poziomie stojący, teatr objazdowy.

R. K.

„Składajcie ofiary na L. O. P. P.”

Z posiedzenia R. M.
w dn. 12 b. m.

Na początku posiedzenia R. M. r. Ulas w imieniu frakcji P. P. S. złożył nast. nagły wniosek w sprawie natychmiastowej pomocy bezrobotnym m. Grodna:

„Woiąż potęgując się całkowicie i częściowo bezrobocie boleśnie dotyka masy robotnicze i ich rodziny i dlatego też paląca kwestja pomocy bezrobotnym w obecnym jej stadium przekracza granice sprawy klasowej i wychodzi poza szerokie ramy zainteresowań rządu i samorządów miejskich i spowiatowych. Celem uniknięcia dalszych konsekwencji bezrobocia, a więc głodu i zaburzeń ulicznych ze strony mas głodujących, konieczna jest rzeczona Rada Miejska i Magistrat m. Grodna natychmiast przystąpił do zorganizowania doraźnej pomocy bezrobotnym, a w tym celu Rada Miejska uchwaliła rozdy:

- 1) nagłose uniejęzszego wniosku,
- 2) a następnie po jego merytorycznym rozpatrzeniu zarządzić:
 - a) aby wszystkich bezrobotnych m. Grodna zapatrzyć w niezbędne zapasy ziemniaków, zboża i opału zimowego;
 - b) dzieciom wszystkich kategorii bezrobotnych, którzy uczęszczają do szkół zostały zabezpieczone bezpłatne pomoce szkolne,
 - c) by wszystkich bezrobotnych zwolniono od obowiązku płacenia podatków państwowych i komunalnych;
 - d) by wstrzymano wobec bezrobotnych eksmisje z mieszkań izależnie obowiązek płacenia komornego, oraz podatków od lokali, na cały czas bezrobocia; ponadto Rada Miejska zarządzi, aby od podatku od lokali zostali zwolnieni wszyscy ci, którzy zajmują mieszkania od 3 pokoi i mniejsze, oraz wypowie się za powstrzymaniem dalszej zwyzki komornego w myśl Ustawy o ochronie lokatorów i odnośną uchwałę zakomunikuje Sejmowi, który obecnie zajęty jest nowelizacją Ustawy o Ochronie lokatorów;
 - e) Rada Miejska zarządzi, by przystąpiono do natychmiastowego przygotowania mieszkań miejskich dla bezdomnych bezrobotnych i ich rodzin;
 - f) by natychmiast przystąpiono do uruchomienia miejskiej kuchni publicznej dla bezrobotnych i ich rodzin;
 - g) by przystąpiono do uruchomienia robót publicznych dających zatrudnienie bezrobotnym i
 - h) by powstrzymano wszelką redukcję pracowników miejskich, zaś nowych przyjmowano do pracy li tylko za pośrednictwem Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy”.

Wniosek podpisali r. r. J. Ulas, A. Nowacki, J. Zimnoch, M. Panasiuk.

R. M. po dyskusji nagłose wniosku odrzuciła, przekazując go do merytorycznego rozpatrzenia Magistratowi, celem wyniesienia i złożenia wniosków na następne posiedzenie. Jednocześnie R. M. przyjęła następujący wniosek ławnika Sawickiego:

„Rada Miejska uchwaliła wysłać depeszę na ręce Marszałka Sejmu p. Rataja z prośbą o przyspieszenie rozpatrzenia noweli do ustawy o ochronie lokatorów w myśl wniosków frakcji sejmowej P. P. S. osobliwie w części dotyczącej wstrzymania eksmisji bezrobotnych za nieplacenie komornego”.

Po przyjęciu do zatwierdzającej wiadomości odczytanego protokołu z poprzedniego posiedzenia R. M.

r. Ulas złożył interpelację w imieniu frakcji P. P. S. podpisaną przez siebie oraz r. Nowackiego, a dotyczącą zajścia, jakie miało miejsce w dniu 00. 00. r. b. na korytarzu

Magistrackim powiatowy Prezydentem miasta, a byłym legionistą i walecą Balańskim, o którym to zajściu w swoim czasie podawaliśmy do wiadomości.

Interpelacja omawia szczegółowo przebieg zajścia i zajmując krytyczne stanowisko wobec Prezydenta zapytuje Radę Miejską, czy wiadome jej jest zajście i okoliczności towarzyszące mu oraz co Rada M. ma zamiar uczynić, aby ukarać winnych i dać zadośćuczynienie stronie skrzywdzonej.

Po odczytaniu interpelacji Prezydent dał w tej sprawie odnośne wyjaśnienie, pozem zarządzono przewę, celem dnia możności Radzie Miejskiej powzięcia decyzji.

Decyzja ta, ujęta w formie uchwały brzmii, jak następuje: Rada Miejska m. Grodna uważa za złożenie takich nieuzasadnionych i niesprawdzonych interpelacji, jaką jest odczytana przez radnego Ulasa, za niedopuszczalne i interpelację oddala, ubolewając nad jej złożeniem i przechodzi do porządku dziennego”.

Interpelacja wraz z odpisem protokołu, wysłana zostanie do Województwa, które zarządzi przeprowadzić dochodzenie w tej sprawie. (dok nast.)

Kronika
Teatr Miejski

Dzisiaj popularne przedstawienie po cenach najniższych światła krótkochwila w 3 aktach W. Radackiego „Ja tu rządze”. Arozbawna ta krótkochwila urzmaiconą wynikającą z akcji produkcjami artystycznokabaretowymi w wykonaniu pp. Pilati, Cybowskiej, Piwińskiego i Wollejki, grana z werwą przez wszystkich wykonawców poszczególnych postaci z pp. Orlikówną, Pillati, Wyrwiczem-Wiehowskim, Kubińskim, Dąbrowskim, Parzyokim w rolach głównych, ukaże się dziś po raz ostatni!

W próbach tragedia Gutzkowa „Urjel Akosta” w reżyserji Wojciecha Dąbrowskiego.

Jutro „Wesele” Wyspiańskiego w wykonaniu „Reduty”.

B a c z n a ś c i l

Data rozpoczęcia kursów sanitarnych dla siostr rezerw Czerw. Krzyża omytkowo podana powinno być 20-go piątek (a nie 19). Msza również 20-go o 9-tej rano.

Uwagi!

„Wieczór pieśni” na tanią kuchnię T-wa Dobroczyńności jak się dowiadujemy nie odbędzie się. Impreza miała być urządzoną w dniu dzisiejszym z przyczyn jednak niezależnych od organizatorów została odłożoną na czas nieograniczony.

Odkopane zwłoki

K. Mikielwicz, zam. we wsi Koszelowszczyzna gm. Hożańskiej znalazł w zabudowaniu gospodarskim zwłoki noworodka zakopane tam przez służącą Wiktorję nieznanego nazwiska.

P o ż a r

Data 12. XI 25 r. o godz. 17 we wsi Książewodce gm. Dubnowskiej tuł. pow. wybuchł pożar, skutkiem którego spaliło się 3 domy mieszkalne, i stożół i chłiw na szkole Kaji Mikolaj, Okpisja Aleksego i innych. Straty wynoszą 5.000 zł. Przyczyna pożaru nieostrożne obchodzenie się z ogulem.

Na Białym Krzyżu

Zamiast wieńca na trumnie por. Grabowieckiego Leonowstwo Bielewscy na P. B. K. 20 zł.

O G Ł O S Z E N I A.

Zgubiono wyciąg z ksiąg ludności m. Grodna na imię Karola Sternickiego. 1-1

Korepetycji języków

Francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych u dżetiam Krackiewicz Puszkiska 28

Młoda wychowawczyni

z Warszawy poszukuje posady do dzieci na przychodnię. Wiadomość w Redakcji. 1-

Zgubiono legitymację Państw. Urz. Poór. Pracy i Funduszu Bezrobocia N 2323 na imię Blumy Atlas.

Zgubiono dowód osobisty wydany przez Starostwo Nowowilejskie 2 wypotrzebowania do Francji i ślubny akt na imię Józefa Wawel. 1-3

Francuskiego języka udala kwalifikowana nauczycielka która studiowała język francuski w Paryżu Wiadomość ul. Pocztowa 1 Szyszau 41 x.

W y c i a g
ze spoztrzeń wojsk. stacyj meteorologicznych
O. K. III.

		Cisnienie powietrza	Prędkość wiatru w m/s.	T ^o najwyz. za dobę ubiegłą	T ^o najniż. za dobę ubiegłą	Stan pogodny za dobę ubiegłą
Grodno	g. 13 } dn. 16. XI.	758,9	8	—	—	pochmurno
	g. 21 }	759,1	6	—	—	
	g. 7. dn. 17. XI.	760,8	8	+ 3,7	— 0,4	
Wilno	g. 13 } dn. 16. XI.	758,8	4	—	—	pochmurno
	g. 21 }	759,0	4	—	—	
	g. 7 dn. 17. XI.	760,7	5	+ 3,0	+ 1,0	
Białystok	g. 13 } dn. 16. XI.	755,8	8	—	—	Półpochmurno;
	g. 21 }	756,4	1	—	—	
	g. 7 dn. 17. XI.	759,9	1	+ 4,0	— 1,0	

Cisnienie podane jest rzeczywiste—bez redukcji stanu barometru do poziomu morza.

Inż. Mieczysław Dobrucki
Binro Robót Inżynierskich

WARSZAWA ul. Marszałk. 59, tel. 280-35 || GRODNO ul. Kirchowa 12

Posiada upoważnienia budowlane, pomiarowe i wodne, wymagane ustawami dla wszystkich trzech b. zaborów.

WYKONUJE ROBOTY:

- Hydrotechniczne: zakłady i urządzenia rzeczne, wodociągi, kanalizacje, melioracje, koncesje wodne, wpisy do księgi wodnej i t. d.
- Miernicze: pomiary kraju, miast, gruntów, lasów, parcelacje, komasacje, niwelacje terenowe i t. d.
- Komunikacyjne: drogi, kolejki, koleje, kanały, zeglugi i t. d.

Ogłaszajcie się w „Kurjerze Nadniemeńsk.

Składajcie ofiary na KUCHNIĘ DOBROCZYŃNOŚCI